

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાતની ઉચ્ચ અદાલતમાં

આર/ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૫૦૬/૨૦૦૮

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ ડી. એન. રે

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા.	ના.

=====

ગુજરાત રાજ્ય

વિરુદ્ધ

દેવશંકર રાજાભાઈ ધમાલ અને અન્ય

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા નંબર ૧ તરફથી વિદ્વાન અતિરિક્ત સરકારી વકીલ શ્રી ઉત્કર્ષ શર્મા
સામાવાળા નંબર ૧ અને ૨ તરફથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી સત્યમ વાય. છાયા
(૩૨૪૨).

કોરમ:માનનીય શ્રી ન્યાયમૂર્તિ ડી. એન. રે

તારીખ:૨૦/૦૫/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧.અપીલકર્તા-રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વધારાના સરકારી વકીલ શ્રી ઉત્કર્ષ શર્મા
ને સાંભળ્યા.

૨. એ. સી. બી. કેસ નંબર ૫/૨૦૦૬માં વડોદરાના વિદ્વત એડિશનલ સેશન્સ
જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદા અને નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશથી વ્યથિત
અને અસંતુષ્ટ હોવાને કારણે, જેમાં સામાવાળાને ભ્રષ્ટાચાર નિવારણ
અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ ૭,૧૨,૧૩ (૧) (ડી) અને ૧૩ (૨) હેઠળ

સજાપાત્ર ગુનાઓ માટે નિર્દોષ જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા, અપીલકર્તા-રાજ્યએ આ અપીલને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.

૩. આ કેસની હકીકતો વિવાદિત ચુકાદા અને નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશમાં ખૂબ વિગતવાર વર્ણવવામાં આવી છે.અપીલકર્તા-રાજ્ય વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એ પી પી તે વિવાદિત નથી.તેથી, અહીં તેનું પુનરાવર્તન કરવામાં આવ્યું નથી પરંતુ માત્ર પક્ષો અને આ અદાલત દ્વારા તેના પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે.

૪. આરોપના અવલોકન પર, તે સ્પષ્ટ છે કે વર્તમાન આરોપી વ્યક્તિઓએ નીચેની બાબતોથી પોતાનો બચાવ કરવો પડ્યો હતો:-

“આરોપી નંબર ૧ એ ફરિયાદી પાસેથી આરોપી નંબર ૨ દ્વારા રૂ.૪૦૦/- રૂપિયાની રકમ માંગી હતી.તેથી, ચાર્જ નિર્દિષ્ટ છે કે નહીં તે જોવા માટે?, આ અદાલતે પુરાવાઓની તપાસ કરવાની છે કે શું આરોપી નંબર ૨- આરોપી નંબર ૧-દેવશંકર વતી અજીતસિંહ દ્વારા કોઈ માંગ કરવામાં આવી છે કે કેમ.”

૫. એવું પણ જોવામાં આવે છે કે ફરિયાદીનો કેસ એ હતો કે આરોપી નંબર ૧ એ ફરિયાદીની બસ રોકી હતી જે સ્વીકાર્ય રીતે જરૂરી પરવાનગી વિના ચાલી રહી હતી, જેના પર આરોપી નંબર ૧ એ કથિત રીતે ઉપરોક્ત વાહનના ચાલક અને વાહક પાસેથી લાંચ માંગી હતી.આમ, મૂળ માંગ ફરિયાદીના કર્મચારીઓ સમક્ષ કરવામાં આવી હતી, જેમાંથી કોઈની પણ ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા તપાસ કરવામાં આવી ન હતી.તે પણ નોંધમાં આવ્યું છે કે ફરિયાદીની બસ નિયમિતપણે પરવાનગી વિના ચાલતી હોવાથી ઘણીવાર પોલીસ વાહન રોકતી હતી અને ફરિયાદીને દંડ ચૂકવવો પડતો હતો.તાત્કાલિક કેસમાં પણ ફરિયાદીએ ૨૦૦૦/- રૂપિયાનો દંડ ચૂકવવો પડ્યો.તેથી, તે સ્પષ્ટ નથી કે આખરે ફરિયાદી દ્વારા જે રકમ ચૂકવવામાં આવી હતી જેના માટે આરોપી નંબર ૨ ફસાયેલો હતો તે દંડના બદલામાં હતી કે લાંચ લેવાની ગેરકાયદેસર માંગ માટે.જ્યાં સુધી પી. ડબલ્યુ. નંબર ૨-પંચ સાક્ષીની જુબાનીની વાત છે, જે આંક ૧૭માં જોવા મળે છે, તે સ્પષ્ટ છે કે પંચ સાક્ષી પંચ સાક્ષીની હાજરીમાં લાંચ માગીને આરોપી નંબર ૧ વિશે એક શબ્દ પણ રજૂ કરતો નથી.પીડબ્લ્યુ નંબર ૨ ની જુબાની પરથી એ પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે આરોપી નંબર ૧ નું વર્તન એ અર્થમાં સ્વાભાવિક હતું કે જ્યારે ફરિયાદીએ આરોપી નંબર ૧ ને પૂછ્યું કે તે પૈસા લાવ્યો છે, ત્યારે આરોપી નંબર ૧ એ માત્ર ઘંટડી વગાડી હતી અને એક કોન્સ્ટેબલ શ્રી ગઢવીને આવવા અને પૈસા લેવા માટે કહ્યું હતું.કહેવાતા શ્રી ગઢવી હાજર ન હોવાથી અને સદભાગ્યે આરોપી નંબર ૨ હાજર હોવાથી, આરોપી નંબર ૧ એ ફરિયાદીને

આરોપી નંબર ૨ ને પૈસા આપવા કહ્યું હતું, જે મૂળ ઉદ્દેશિત છટકું ભોગ બનનાર ન હતો.તે માત્ર એટલા માટે છે કારણ કે આરોપી નંબર ૨ એ સંજોગોમાં ચાલ્યો ગયો હતો કે તે જાળનો ભોગ બન્યો હતો.આમ, પંચ સાક્ષીના ઉપરોક્ત નિવેદનોમાંથી બે બાબતો સ્પષ્ટ થાય છે-પીડબ્લ્યુ નંબર ૨:-

(એ) કે આરોપી નંબર ૨ ને માંગ અથવા સ્વીકૃતિ સાથે કોઈ લેવાદેવા નથી કારણ કે આરોપી નંબર ૨ એ ન તો આરોપી નંબર ૧ વતી રકમની માંગ કરી હતી અને ન તો તે આરોપી નંબર ૧ વતી નાણાં સ્વીકારવાનો ઈરાદો ધરાવે છે.તે માત્ર એટલા માટે હતું કારણ કે કથિત ઈરિછત પ્રાપ્તકર્તા-શ્રી ગઢવી હાજર ન હતા જ્યારે આરોપી નંબર ૨ ને પૈસા આપવામાં આવ્યા હતા.આમ, ઉપરોક્ત સંજોગો સ્પષ્ટપણે આરોપી નંબર ૨ ની નિર્દોષ મુક્તિની માંગ કરે છે.

(બી) જ્યાં સુધી આરોપી નંબર ૧ની વાત છે, તે જોવામાં આવશે કે આરોપી નંબર ૧નું વર્તન માત્ર સ્વાભાવિક જ નહોતું, પરંતુ ફરિયાદીના કેસમાં વિશ્વાસ કરવો પણ મુશ્કેલ હશે કે આરોપી નંબર ૧એ ફરિયાદીને પોલીસ સ્ટેશનની અંદર બોલાવ્યો હોત અને અન્ય તૃતીય પક્ષોને સામેલ કર્યા હોત, જેઓ તેની વિરુદ્ધ સાક્ષી તરીકે છોડી દેવાયા હોત, જેથી તે

લાંચ સ્વીકારી શકે, જે તે પોલીસ સ્ટેશન સિવાય અન્ય કોઈ પણ જગ્યાએ કરી શક્યો હોત.

૬. આમ, ફરિયાદીની વાર્તા દૂરની વાત લાગે છે. હકીકતમાં આરોપી નંબર ૧ અને પોતે ફરિયાદીની કાર્યવાહી બચાવ પક્ષના કેસ સાથે વધુ સુસંગત છે કે ફરિયાદી જે ગેરકાયદેસર રીતે તેના વાહનો ચલાવી રહ્યો હતો અને વાસ્તવમાં તે દંડ ચૂકવવા આવે છે જે આરોપી નંબર ૧ દ્વારા વસૂલવામાં આવી શક્યો હોત અને તેથી, કારણ કે આરોપી નંબર ૧ દંડ વસૂલતો હતો જે તે કાયદેસર રીતે કરવા માટે હકદાર હતો, ઉપરોક્ત આરોપી નંબર ૧ એ માત્ર એક કોન્સ્ટેબલની માંગણી કરી હતી, જે સ્થળ પર ઉપલબ્ધ હતો, તે ફરિયાદી પાસેથી દંડ વસૂલવા માટે.

૭. વધુમાં એ પણ નોંધવું જોઈએ કે આરોપી નંબર ૧ પાસે એક દોષિત ચેતવણી હતી કે સંબંધિત સમયે તે ૦૩/૦૫/૨૦૦૫ પર સાંજે ૫ વાગ્યે છે, આરોપી નંબર ૧ કથિત સ્થળ પર હાજર પણ નહોતો, કારણ કે, ૨૯/૦૪/૨૦૦૫ થી ૦૫/૦૫/૨૦૦૫ તે એક અઠવાડિયાના સમયગાળા માટે છે, આરોપી નંબર ૧ એ દરરોજ સાંજે ૪ વાગ્યાથી ૮ વાગ્યા વચ્ચે તાલીમમાંથી જાણ કરવી પડતી હતી. આમ, એવું જોવામાં આવશે કે બચાવ પક્ષનો ઉપરોક્ત પુરાવો જે આંક ૪૭ પર છે અને પીડબ્લ્યુ નંબર ૨ નો પુરાવો જે આંક ૧૭ છે તે આંક ૧૪ પર ફરિયાદીના પુરાવાને સંપૂર્ણપણે તોડી પાડે છે.

૮. તેથી, સમગ્ર પુરાવાના સર્વગ્રાહી વાંચન પર, તે સ્પષ્ટ થશે કે ફરિયાદી પક્ષ આરોપી નંબર ૧ સામે પણ આરોપ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગયો છે.તેથી, તર્કપૂર્ણ ચુકાદો અને નિર્દોષ જાહેર કરવાનો આદેશ, ખાસ કરીને, વિદ્વત ટ્રાયલ કોર્ટના ફકરા નંબર ૯ અને ૧૦ પરના તારણો મુદ્દા પર છે અને આ અદાલતને લાગે છે કે આ પ્રકારનો મત માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયની દ્રષ્ટિએ, ખાસ કરીને **(૨૦૨૪) ૩ એસસીસી ૫૪૪ ના મદ્દપ્પા અને અન્યો વિરુદ્ધ કર્ણાટક રાજ્ય** ના કિસ્સામાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદાના ફકરા નંબર ૪૨ ને ધ્યાનમાં રાખ્યો હતો.ફકરો નંબર ૪૨ નીચે મુજબ છે:—

“૪૨. આપણો ફોજદારી ન્યાયશાસ્ત્ર અનિવાર્યપણે એ વચન પર આધારિત છે કે કોઈ પણ નિર્દોષને દોષિત ઠેરવવામાં આવશે નહીં.ફોજદારી કાયદાના તમામ સલામતી અને ન્યાયશાસ્ત્રના મૂલ્યોનો હેતુ ન્યાયની કોઈપણ નિષ્ફળતાને અટકાવવાનો છે.નિર્દોષ જાહેર કરવાની અપીલનો નિર્ણય કરતી વખતે જે સિદ્ધાંતો અમલમાં આવે છે તેનો સારાંશ આ રીતે આપી શકાય:

(૧) પુરાવાની પ્રશંસા એ ફોજદારી સુનાવણીનું મુખ્ય તત્વ છે અને આવી પ્રશંસા વ્યાપક હોવી જોઈએ—તમામ પુરાવા, મૌખિક અથવા દસ્તાવેજી સહિત;

(૨) પુરાવાની આંશિક અથવા પસંદગીયુક્ત પ્રશંસા ન્યાયની નિષ્ફળતામાં પરિણમી શકે છે અને તે પોતે જ પડકારનો આધાર છે;

(૩) જો અદાલત, પુરાવાની પ્રશંસા કર્યા પછી, જુએ છે કે બે મંતવ્યો શક્ય છે, તો આરોપીની તરફેણમાં એક સામાન્ય રીતે અનુસરવામાં આવશે;

(૪) જો ટ્રાયલ કોર્ટનો દ્રષ્ટિકોણ કાયદેસર રીતે બુદ્ધિગમ્ય દ્રષ્ટિકોણ હોય, તો માત્ર વિપરીત દ્રષ્ટિકોણની શક્યતા નિર્દોષ મુક્તિના ઉલટાવાને યોગ્ય ઠેરવશે નહીં;

(૫) જો અપીલીય અદાલત પુરાવાની પુનઃમૂલ્યાંકન પર અપીલમાં નિર્દોષ જાહેર કરવાના ચુકાદાને ઉલટાવી દેવાનું વલણ ધરાવે છે, તો તેણે ખાસ કરીને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નિર્દોષ જાહેર કરવાના તમામ કારણોને સંબોધિત કરવા જોઈએ અને તમામ તથ્યોને આવરી લેવા જોઈએ.

(૬) નિર્દોષ જાહેર થવાથી દોષિત ઠેરવવાના કેસમાં, અપીલ અદાલતે ટ્રાયલ કોર્ટના નિર્ણયમાં ગેરકાયદેસરતા, વિકૃતિ અથવા કાયદા અથવા હકીકતની ભૂલ દર્શાવવી આવશ્યક છે.

૯. જેથી અરજી નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

૧૦. રજિસ્ટ્રીને સંબંધિત અદાલતને રેકૉર્ડ્સ અને કાર્યવાહી પરત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે.

(ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ડી એન રે)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: *The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.*